Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

22. studenoga 2022.*

„Tužba za poništenje – Odluka (EU) 2019/1754 – Pristupanje Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla – Članak 3. stavak 1. UFEU-a – Isključiva nadležnost Unije – Članak 207. UFEU-a – Zajednička trgovinska politika – Komercijalni aspekti intelektualnog vlasništva – Članak 218. stavak 6. UFEU-a – Pravo inicijative Europske komisije – Izmjena Komisijina prijedloga koju je izvršilo Vijeće Europske unije – Članak 293. stavak 1. UFEU-a – Primjenjivost – Članak 4. stavak 3., članak 13. stavak 2. i članak 17. stavak 2. UEU-a – Članak 2. stavak 1. UFEU-a – Načela dodjele ovlasti, institucionalne ravnoteže i lojalne suradnje”

U predmetu C-24/20,

povodom tužbe za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a, koju je 17. siječnja 2020. podnijela

Europska komisija, koju su zastupali F. Castillo de la Torre, I. Naglis i J. Norris, a zatim F. Castillo de la Torre, M. Konstantinidis i J. Norris, u svojstvu agenata,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju A. Antoniadis, M. Balta i A.-L. Meyer, u svojstvu agenata,

tuženika,

koje podupiru:

Kraljevina Belgija, koju zastupaju M. Jacobs, C. Pochet i M. Van Regemorter, u svojstvu agenata,

Češka Republika, koju zastupaju K. Najmanová, H. Pešková, M. Smolek i J. Vláčil, u svojstvu agenata,

Helenska Republika, koju zastupaju K. Boskovits i M. Tassopoulou, u svojstvu agenata,

Francuska Republika, koju zastupaju G. Bain, J.-L. Carré, A.-L. Desjonquères i T. Stéhelin, u svojstvu agenata,

Republika Hrvatska, koju zastupa G. Vidović Mesarek, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: engleski

Talijanska Republika, koju zastupa G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju P. Gentilija, *avvocato dello Stato*,

Mađarska, koju zastupaju M. Z. Fehér i K. Szíjjártó, u svojstvu agenata,

Kraljevina Nizozemska, koju zastupaju M. K. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,

Republika Austrija, koju zastupaju A. Posch, E. Samoilova, J. Schmoll, u svojstvu agenata, i H. Tichy,

Portugalska Republika, koju su zastupali P. Barros da Costa, L. Inez Fernandes, J. P. Palha i R. Solnado Cruz, u svojstvu agenata, a zatim P. Barros da Costa, J. P. Palha i R. Solnado Cruz, u svojstvu agenata,

intervenijenti,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, M. Safjan, P. G. Xuereb, L. S. Rossi (izvjestiteljica), D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún, predsjednici vijeća, S. Rodin, F. Biltgen, N. Piçarra, I. Ziemele i J. Passer, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: M. Longar, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 1. veljače 2022.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. svibnja 2022.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Europska komisija svojom tužbom zahtijeva djelomično poništenje Odluke Vijeća (EU) 2019/1754 od 7. listopada 2019. o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla (SL 2019., L 271, str. 12., u daljnjem tekstu: pobijana odluka).

I. Pravni okvir

A. Međunarodno pravo

1. Pariška konvencija

2 Pariška konvencija za zaštitu industrijskog vlasništva potpisana je u Parizu 20. ožujka 1883., a posljednji je put revidirana u Stockholmu 14. srpnja 1967. i izmijenjena 28. rujna 1979. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 828., br. 11851, str. 305., u daljnjem tekstu: Pariška konvencija). Sve države članice Europske unije stranke su te konvencije.

3 Člankom 1. Pariške konvencije osobito se predviđa da države na koje se ona primjenjuje čine Uniju za zaštitu industrijskog vlasništva, što uključuje patente, korisne modele, industrijski dizajn, robne i uslužne žigove, trgovačka imena, oznake podrijetla ili oznake izvornosti te suzbijanje nepoštene utakmice.

4 Na temelju članka 19. te konvencije, države koje su njezine stranke pridržavaju pravo sklapanja odvojenih, posebnih međusobnih sporazuma za zaštitu industrijskog vlasništva.

2. Lisabonski sporazum

5 Lisabonski sporazum za zaštitu oznaka izvornosti i njihovu međunarodnu registraciju potpisan je u Lisabonu 31. listopada 1958., revidiran u Stockholmu 14. srpnja 1967. i izmijenjen 28. rujna 1979. (Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda, sv. 828., br. 13172, str. 205., u daljnjem tekstu: Lisabonski sporazum). Riječ je o posebnom sporazumu u smislu članka 19. Pariške konvencije kojem može pristupiti bilo koja država stranka te konvencije.

6 Sedam država članica Europske unije, odnosno Republika Bugarska, Češka Republika, Francuska Republika, Talijanska Republika, Mađarska, Portugalska Republika i Slovačka Republika, stranke su Lisabonskog sporazuma. Suprotno tomu, Unija nije stranka tog sporazuma jer mu mogu pristupiti samo države.

7 U skladu s člankom 1. Lisabonskog sporazuma, države stranke tog sporazuma čine posebnu uniju (u daljnjem tekstu: Posebna unija) u okviru unije za zaštitu industrijskog vlasništva, ustanovljene Pariškom konvencijom, i obvezuju se na svojim područjima i sukladno uvjetima tog sporazuma štititi oznake izvornosti proizvoda iz drugih zemalja Posebne unije koje su na tom temelju priznate i zaštićene u zemljama podrijetla i registrirane u međunarodnom uredu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO).

3. Ženevski akt

8 Člankom 21. Ženevskog akta Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla (SL 2019., L 271, str. 15., u daljnjem tekstu: Ženevski akt), naslovljenim „Članstvo u Lisabonskoj uniji” predviđa se:

„Ugovorne stranke članice su iste Posebne unije kao i države stranke Lisabonskog sporazuma[, u izvornoj verziji od 31. listopada 1958.] ili [Lisabonskog sporazuma, kako je revidiran u Stockholmu 14. srpnja 1967. i izmijenjen 28. rujna 1979.], neovisno o tome jesu li stranke Lisabonskog

sporazuma[, u izvornoj verziji od 31. listopada 1958.] ili [Lisabonskog sporazuma, kako je revidiran u Stockholmu 14. srpnja 1967. i izmijenjen 28. rujna 1979.]"

9 Člankom 22. Ženevskog akta, naslovljenim „Skupština Posebne unije", u stavku 4. određuje se:

„ *[Donošenje odluka na Skupštini]*

a) Skupština nastoji donositi svoje odluke konsenzusom.

b) Kad odluka ne može biti donesena konsenzusom, o predmetnom se pitanju odlučuje glasovanjem. U tom slučaju,
   (i.) svaka ugovorna stranka koja je država ima jedan glas i glasuje samo u svoje vlastito ime; i
   (ii.) sve ugovorne stranke koje su međuvladine organizacije mogu glasovati umjesto svojih država članica, pri čemu imaju jednak broj glasova kao njihove države članice koje su stranke ovog Akta. Ni jedna takva međuvladina organizacija ne sudjeluje u glasovanju ako bilo koja od njezinih država članica ostvaruje svoje pravo na glasovanje, i obratno.

[…]"

10 U članku 28. Ženevskog akta, naslovljenom „Postajanje strankom ovoga Akta" u stavku 1. navodi se:

„ *[Prihvatljivost]* U skladu s člankom 29. i stavcima 2. i 3. ovog članka,

(i.) svaka država koja je stranka Pariške konvencije može potpisati i postati strankom ovoga Akta;

(ii.) […]

(iii.) svaka međuvladina organizacija može potpisati i postati strankom ovog Akta, pod uvjetom da je najmanje jedna država članica te međuvladine organizacije stranka Pariške konvencije i da međuvladina organizacija izjavi da je propisno ovlaštena, u skladu sa svojim internim postupcima, postati strankom ovog Akta te da se prema osnivačkom ugovoru te međuvladine organizacije primjenjuje zakonodavstvo na temelju kojeg se mogu steći zaštićeni regionalni nazivi povezani s oznakama zemljopisnog podrijetla."

B. Pravo Unije

1. Pobijana odluka

11 U skladu s uvodnom izjavom 6. pobijane odluke:

„Kako bi mogla na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu nadležnost u područjima obuhvaćenima Ženevskim aktom i svoje funkcije u kontekstu svojih sveobuhvatnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla, Unija bi trebala pristupiti Ženevskom aktu i postati njegova ugovorna stranka."

12 U članku 1. prvom stavku te odluke navodi se:

„Pristupanje Europske unije [Ženevskom aktu] odobrava se u ime Unije.”

13 Člankom 3. navedene odluke predviđa se:

„Države članice koje to žele ovlašćuje se da uz Uniju ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe, kako je primjereno, u interesu Unije i uz potpuno poštovanje njezine isključive nadležnosti.”

14 Člankom 4. te odluke određuje se:

„1. Uniju i države članice koje ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe na temelju članka 3. ove Odluke u Posebnoj uniji predstavlja Komisija u skladu s člankom 17. stavkom 1. UEU-a. Unija je odgovorna za osiguravanje toga da se prava i obveze Unije i država članica koje ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe izvršavaju odnosno ispunjavaju u skladu s člankom 3. ove Odluke.

[…]

2. Unija glasuje u skupštini Posebne unije, a države članice koje su ratificirale Ženevski akt ili su mu pristupile ne izvršavaju svoje pravo glasa.”

2. Uredba (EU) 2019/1753

15 Člankom 11. Uredbe (EU) 2019/1753 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o djelovanju Unije nakon njezina pristupanja Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla (SL 2019., L 271, str. 1.) naslovljenim „Prijelazne odredbe za oznake izvornosti koje potječu iz država članica koje su već registrirane na temelju Lisabonskog sporazuma” u stavku 1. određuje se:

„Za svaku oznaku izvornosti koja potječe iz države članice koja je stranka Lisabonskog sporazuma, za proizvod koji je zaštićen na temelju jedne od uredaba iz članka 1. ove Uredbe, dotična država članica, na temelju zahtjeva fizičke osobe ili pravnog subjekta iz članka 5. stavka 2. točke ii. Ženevskog akta ili korisnika kako je definiran u članku 1. točki xvii. Ženevskog akta ili koji djeluju na vlastitu inicijativu, bira hoće li zahtijevati:

(a) međunarodnu registraciju te oznake izvornosti u skladu sa Ženevskim aktom, ako je dotična država članica ratificirala Ženevski akt ili mu pristupila u skladu s odobrenjem iz članka 3. [pobijane odluke], ili

(b) ukidanje registracije te oznake izvornosti u međunarodnom registru.

[…]”

II. Okolnosti spora

16 Skupština Posebne unije osnovala je u rujnu 2008. radnu skupinu čija je zadaća bila priprema revizije Lisabonskog sporazuma s ciljem njegova poboljšanja i povećanja njegove privlačnosti uz istodobno očuvanje njegovih ciljeva i načela.

17 Delegacije 28 država stranaka Lisabonskog sporazuma i dvije takozvane „posebne” delegacije, među njima Unijina, te određeni broj takozvanih delegacija „promatrača” pozvane su na sudjelovanje na diplomatskoj konferenciji sazvanoj u Ženevi od 11. do 21. svibnja 2015. radi razmatranja i usvajanja nacrta revidiranog Lisabonskog sporazuma koji je ta radna skupina pripremila.

18 U okviru pripreme za sudjelovanje Unije na toj diplomatskoj konferenciji Komisija je 30. ožujka 2015. donijela Preporuku za odluku Vijeća Europske unije o odobravanju otvaranja pregovora o revidiranom Lisabonskom sporazumu o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla. U toj preporuci Komisija je, među ostalim, pozvala Vijeće da svoju odluku utemelji na članku 207. i članku 218. stavcima 3. i 4. UFEU-a, uzimajući u obzir isključivu nadležnost koju u području zajedničke trgovinske politike Uniji daje članak 3. stavak 1. UFEU-a.

19 Vijeće je 7. svibnja 2015. donijelo Odluku 8512/15 o odobravanju otvaranja pregovora o revidiranom Lisabonskom sporazumu o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla kad je riječ o pitanjima koja ulaze u nadležnost Unije. Suprotno Komisijinim preporukama, ta se odluka temeljila na članku 114. UFEU-a i članku 218. stavcima 3. i 4. UFEU-a.

20 Diplomatska konferencija navedena u točki 17. ove presude usvojila je 20. svibnja 2015. Ženevski akt, koji je bio otvoren za potpisivanje sljedećeg dana. Na temelju članka 28. stavka 1. točke (iii.) tog akta, svaka međuvladina organizacija može potpisati navedeni akt i postati njegovom strankom.

21 Sud je presudom od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (Revidirani Lisabonski sporazum) (C-389/15, EU:C:2017:798) zaključio da su pregovori o Ženevskom aktu obuhvaćeni isključivom nadležnosti koja se člankom 3. stavkom 1. UFEU-a Uniji dodjeljuje u području zajedničke trgovinske politike iz članka 207. stavka 1. UFEU-a. Stoga je Sud poništio Odluku 8512/15, održavajući na snazi njezine učinke do stupanja na snagu odluke Vijeća donesene na temelju članaka 207. i 218. UFEU-a u razumnom roku koji ne može biti dulji od šest mjeseci od dana donošenja te presude.

22 Dana 5. ožujka 2018. Vijeće je postupilo u skladu s tom presudom time što je na temelju članka 207. UFEU-a u vezi s člankom 218. stavcima 3. i 4. UFEU-a donijelo Odluku (EU) 2018/416 od 5. ožujka 2018. o odobravanju otvaranja pregovora o revidiranom Sporazumu iz Lisabona o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla (SL 2018., L 75, str. 23.).

23 Komisija je 27. srpnja 2018. podnijela Prijedlog odluke Vijeća o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla [dokument COM(2018) 350 *final*] na temelju članka 207. i članka 218. stavka 6. točke (a) UFEU-a. S obzirom na isključivu nadležnost Unije u pogledu pregovora o tom aktu, taj prijedlog predviđao je da mu pristupi samo Unija.

24 Dana 15. ožujka 2019. Vijeće je Europskom parlamentu proslijedilo nacrt odluke Vijeća o pristupanju Unije Ženevskom aktu, kojim se sve države članice koje to žele ovlašćuje da pristupe tom aktu uz Uniju. Parlament je odobrio taj nacrt 16. travnja 2019.

25 Budući da Komisija nije podržala navedeni nacrt, Vijeće je 7. listopada 2019. u skladu s člankom 293. stavkom 1. UFEU-a jednoglasno donijelo pobijanu odluku.

26 U izjavi upisanoj u zapisniku Vijeća o donošenju te odluke Komisija je, s jedne strane, osporavala mogućnost ovlašćivanja svih država članica Unije koje to žele da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe istodobno s Unijom i, s druge strane, tvrdila da je spremna prihvatiti da sedam država članica koje su dugo bile članice Lisabonskog sporazuma i koje su već registrirale brojna prava intelektualnog vlasništva na temelju tog sporazuma budu ovlaštene da pristupe Ženevskom aktu u interesu Unije.

27 Unija je pristupila Ženevskom aktu 26. studenoga 2019.

III. Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom

28 Komisija od Suda zahtijeva da:

– poništi članak 3. pobijane odluke;

– poništi članak 4. pobijane odluke u dijelu u kojem on sadržava upućivanja na države članice ili, podredno, poništi taj članak 4. u cijelosti ako upućivanja na države članice nisu odvojiva od ostatka navedenog članka;

– održi na snazi poništene dijelove pobijane odluke, osobito bilo koju uporabu, prije datuma presude, ovlaštenja dodijeljenog na temelju članka 3. od strane država članica koje su trenutačno stranke Lisabonskog sporazuma, pa sve do stupanja na snagu, u razumnom vremenskom razdoblju koje nije duže od šest mjeseci od dana donošenja presude, odluke Vijeća; i

– naloži Vijeću snošenje troškova.

29 Vijeće je zasebnim aktom podnesenim tajništvu Suda 15. travnja 2020. istaknulo prigovor nedopuštenosti u skladu s člankom 151. stavkom 1. Poslovnika Suda.

30 Komisija je svoja očitovanja na taj prigovor podnijela 18. svibnja 2020.

31 Odlukom Suda od 6. listopada 2020. ispitivanje navedenog prigovora spojeno je s ispitivanjem merituma.

32 Vijeće od Suda zahtijeva da:

– odbaci tužbu kao nedopuštenu u cijelosti;

– podredno, odbije tužbu kao neosnovanu u cijelosti; i

– naloži Komisiji snošenje troškova.

33 Odlukama predsjednika Suda od 17. prosinca 2020. Kraljevini Belgiji, Češkoj Republici, Helenskoj Republici, Francuskoj Republici, Republici Hrvatskoj, Talijanskoj Republici, Mađarskoj, Kraljevini Nizozemskoj, Republici Austriji i Portugalskoj Republici dopušteno je da interveniraju u sporu u potporu zahtjevima Vijeća.

IV. O tužbi

A. Dopuštenost

1. Argumentacija stranaka

34 U prilog svojem prigovoru nedopuštenosti, kojem se u bitnome pridružuju države članice intervenijenti, Vijeće podsjeća na to da je djelomično poništenje akta Unije moguće samo ako su elementi čije se poništenje traži odvojivi od ostatka akta.

35 Kada je, kao prvo, riječ o zahtjevu za poništenje članka 3. pobijane odluke, Vijeće tvrdi da se taj članak ne može odvojiti od ostatka te odluke a da se ne izmijeni njezina bit. S druge strane, navedenim člankom 3. u vezi s člankom 1. navedene odluke, kojim se odobrava pristupanje Unije Ženevskom aktu, nastoji se jamčiti da Unija može na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu vanjsku nadležnost u područjima koja su obuhvaćena tim aktom, omogućavajući joj da raspolaže pravima glasa unutar Skupštine Posebne unije. Naime, s obzirom na to da, u skladu s člankom 22. stavkom 4. točkom (b) podtočkom ii. Ženevskog akta svaka međuvladina organizacija koja je njegova stranka može raspolagati samo brojem glasova koji je jednak broju država članica koje su stranke toga sporazuma, poništenje članka 3. pobijane odluke lišilo bi Uniju prava glasa unutar te skupštine i slijedom toga svake mogućnosti da na odgovarajući način izvršava svoju isključivu nadležnost u područjima koja ulaze u Ženevski akt, a što bi preostali sadržaj te odluke učinilo neusklađenim s njezinim proglašenim predmetom i ciljem.

36 S druge strane, u dijelu u kojem se člankom 3. pobijane odluke dopušta to da sedam država članica Unije koje su ugovorne stranke Lisabonskog sporazuma postanu ugovorne stranke Ženevskog akta, taj članak jamči prednost i kontinuitet zaštite oznaka izvornosti koje su već registrirane u tim državama članicama na temelju Lisabonskog sporazuma.

37 Osim toga, Vijeće smatra da Komisijin zahtjev za ishođenje održavanja na snazi učinaka poništenih dijelova te odluke, u dijelu koji se odnosi na navedene države članice, dokazuje da članak 3. navedene odluke nije odvojiv od ostatka te odluke.

38 Kao drugo, kada je riječ o zahtjevu za poništenje elemenata članka 4. pobijane odluke kojima se upućuje na države članice, Vijeće smatra da ti elementi nisu odvojivi od članka 3. te odluke i da je stoga taj zahtjev nedopušten zbog istih razloga poput onih izloženih u pogledu zahtjeva za poništenje tog članka 3.

39 Podržavajući prigovor nedopuštenosti Vijeća, Talijanska Republika dodaje da, protivno zahtjevima navedenima u članku 21. Statuta Suda Europske unije, tužba nije podnesena protiv Parlamenta i Vijeća nego samo protiv potonjeg, iako je u skladu s člankom 218. stavkom 6. točkom (a) podtočkom iii. UFEU-a Parlament odobrio pobijanu odluku, kao što to osim toga proizlazi iz njezine preambule. Međutim, s obzirom na to da postupak predviđen u članku 218. stavku 6. UFEU-a uključuje stvarno suodlučivanje između Vijeća i Parlamenta, bez njegova odobrenja Vijeće ne može niti odlučivati o toj odluci niti je donijeti.

40 Komisija osporava ovu argumentaciju i tvrdi da je njezina tužba dopuštena.

2. Ocjena Suda

41 Kako bi se odlučilo o prigovoru nedopuštenosti Vijeća, najprije valja ispitati argument koji je istaknula Talijanska Republika, prema kojem je Komisijina tužba nedopuštena zbog toga što je podnesena samo protiv Vijeća.

42 U tom pogledu valja podsjetiti na to da tužbu za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a treba podnijeti protiv institucije koja je donijela pobijani akt i da je takva tužba nedopuštena u dijelu u kojem je podnesena protiv neke druge institucije (presuda od 11. rujna 2003., Austrija/Vijeće, C-445/00, EU:C:2003:445, t. 32. i navedena sudska praksa).

43 U ovom slučaju iz samog naslova pobijane odluke proizlazi da ju je donijelo Vijeće te je osim toga nesporno da je ta odluka, u dijelu u kojem se odnosi na sklapanje međunarodnog sporazuma, donesena na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a.

44 Na temelju te odredbe samo je Vijeće ovlašteno donijeti odluku o sklapanju međunarodnog sporazuma. Kao što je to nezavisni odvjetnik u bitnome istaknuo u točki 48. svojega mišljenja, okolnost da se člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) UFEU-a predviđa da u određenim slučajevima Vijeće donosi takvu odluku uz prethodnu suglasnost Parlamenta ne može dovesti u pitanje to utvrđenje jer se takva suglasnost ne može pomiješati sa samim aktom sklapanja, za što se člankom 218. stavkom 6. prvim podstavkom UFEU-a predviđa da ga donosi samo Vijeće.

45 U tim je okolnostima pravilno da je, u skladu s člankom 297. stavkom 2. prvim podstavkom UFEU-a – na temelju kojeg nezakonodavne akte u kojima nije određeno kome su upućene potpisuje predsjednik institucije koja ih je donijela – pobijanu odluku potpisao samo predsjednik Vijeća jer taj potpis tako identificira donositelja te odluke.

46 Stoga argument Talijanske Republike treba odbiti.

47 Kada je riječ o argumentaciji Vijeća, valja podsjetiti na to da iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da je djelomično poništenje akta Unije moguće samo kad su elementi čije se poništenje zahtijeva odvojivi od ostatka akta. Tom uvjetu nije udovoljeno ako bi posljedica djelomičnog poništenja akta bila izmjena njegove biti. Glede provjere odvojivosti pobijanih odredaba, ona se sastoji u ispitivanju dosega tih odredaba kako bi se moglo procijeniti bi li se njihovim poništenjem promijenili smisao i bit pobijanog akta (presude od 16. srpnja 2015., Komisija/Vijeće, C-425/13, EU:C:2015:483, t 94. i navedena sudska praksa i od 9. studenoga 2017., SolarWorld/Vijeće, C-205/16 P, EU:C:2017:840, t. 38. i 39. i navedena sudska praksa).

48 Sud je također pojasnio da pitanje bi li djelomično poništenje izmijenilo bit pobijanog akta predstavlja objektivan, a ne subjektivan kriterij vezan uz političku volju institucije koja je donijela taj akt (presuda od 26. travnja 2022., Poljska/Parlament i Vijeće, C-401/19, EU:C:2022:297, t. 19. i navedena sudska praksa).

49 U ovom slučaju, kao što je nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 39. svojega mišljenja, bit pobijane odluke sastoji se od pristupanja Unije Ženevskom aktu, koje je u ime Unije odobreno na temelju članka 1. te odluke.

50 Naime, u uvodnoj izjavi 6. navedene odluke navodi se da „[k]ako bi mogla na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu nadležnost u područjima obuhvaćenima Ženevskim aktom i svoje funkcije u kontekstu svojih sveobuhvatnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla, Unija bi trebala pristupiti Ženevskom aktu i postati njegova ugovorna stranka.”

51 Člancima 2. i 5. te odluke utvrđuju se praktična pravila tog pristupanja.

52 Međutim, kao što to Vijeće samo priznaje, člankom 3. pobijane odluke države članice koje to žele ovlašćuje se da ratificiraju Ženevski akt ili da mu pristupe samo kako bi se razriješile određene poteškoće koje bi prema njegovu mišljenju mogle proizaći iz navedenog pristupanja. Člankom 4. te odluke pojašnjava se pitanje predstavljanja Unije i država članica koje ratificiraju taj akt ili mu pristupe unutar Posebne unije, kao i odgovornosti Unije u području izvršavanja prava i poštovanja obveza Unije i tih država članica koja proizlaze iz navedenog akta.

53 Tako se člancima 3. i 4. nastoji omogućiti državama članicama koje to žele da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe uz Uniju. Međutim, iz fakultativne naravi takvih pristupanja ili ratifikacija proizlazi da članak 1. pobijane odluke može proizvoditi svoje učinke u situaciji u kojoj nijedna država članica ne iskoristi mogućnost predviđenu u navedenim člancima 3. i 4.

54 Čak i ako bi, kao što to ističe Vijeće, takva situacija morala imati posljedice na mogućnost Unije da sudjeluje u glasovanju unutar Skupštine Posebne unije te na jamstvo prednosti i kontinuiteta zaštite oznaka izvornosti registriranih u državama članicama na temelju Lisabonskog sporazuma, ona ne utječe negativno na pravni doseg članka 1. pobijane odluke i ne dovodi u pitanje pristupanje Unije Ženevskom aktu što, kao što je to naglašeno u točki 49. ove presude, čini bit te odluke.

55 Iz toga slijedi da su odredbe pobijane odluke čije poništenje Komisija traži odvojive od ostatka te odluke.

56 Protivno onomu što tvrdi Vijeće, taj zaključak ne može se dovesti u pitanje okolnošću da je Komisija zatražila održavanje na snazi učinaka dijelova pobijane odluke čije pobijanje traži u dijelu koji se odnosi na države članice koje su stranke Lisabonskog sporazuma. Naime, ta okolnost nema nikakav utjecaj na odvojivost odredaba te odluke čije se poništenje traži i, slijedom toga, na dopuštenost tužbe.

57 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti prigovor nedopuštenosti koji je istaknulo Vijeće.

B. Meritum

58 Komisija u prilog svojoj tužbi ističe dva tužbena razloga.

1. Prvi tužbeni razlog

59 Prvi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 218. stavka 6. i članka 293. stavka 1. UFEU-a, načela dodjele ovlasti predviđenog u članku 13. stavku 2. UEU-a te načela institucionalne ravnoteže i Komisijina prava inicijative.

a) Argumentacija stranaka

60 Komisija tvrdi, kao prvo, da nije predložila i ni u kojem slučaju prihvatila da ovlasti države članice da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe nego da je samo predložila da mu pristupi Unija. Čak i ako u skladu s člankom 293. stavkom 1. UFEU-a Vijeće može izmijeniti Komisijin prijedlog odlučujući jednoglasno, u ovom slučaju nije postojao nikakav prijedlog kojim bi se države članice ovlastilo da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe te se stoga nije mogao ni mijenjati. Tvrditi suprotno značilo bi da bi Vijeće moglo, odlučujući jednoglasno, dodati bilo što Komisijinu prijedlogu, neovisno o njegovu predmetu. Međutim, sudska praksa zahtijeva da se svaka izmjena Komisijina prijedloga analizira u pogledu „predmeta" i „cilja" tog prijedloga. Zapravo, dodajući pristupanju Unije opće ovlaštenje pristupanja država članica, Vijeće je u istom „formalnom" aktu donijelo drugu, zasebnu odluku koja se ne nalazi u Komisijinu prijedlogu.

61 Kao drugo, Komisija u replici osporava razloge koje je Vijeće istaknulo kako bi opravdalo izmjenu Komisijina prijedloga, odnosno nužnost osiguranja da Unija raspolaže pravima glasa u Skupštini Posebne unije te zadržavanja prednosti i kontinuiteta zaštite oznaka izvornosti koje su na temelju Lisabonskog sporazuma registrirane u sedam država članica koje su već bile njegove stranke.

62 S jedne strane, dopustiti državama članicama da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe ne jamči da će se ta mogućnost iskoristiti niti da Unija raspolaže pravima glasa u Skupštini Posebne unije. U svakom slučaju ne bi se trebala precjenjivati važnost tih prava glasa. Naime, Skupština Posebne unije odlučuje samo o administrativnim pitanjima i, u većini slučajeva, konsenzusom.

63 S druge strane, kada je riječ o prednosti i kontinuitetu zaštite oznaka izvornosti registriranih na temelju Lisabonskog sporazuma, primjenjiva pravila mogla bi se tumačiti na način da omogućavaju uzimanje u obzir tih oznaka izvornosti. U svakom slučaju, kada je riječ o pitanju koje se odnosi samo na sedam država članica stranaka Lisabonskog sporazuma, dovoljno je da one ne pristupe Ženevskom aktu kako bi se Lisabonski sporazum nastavio primjenjivati na njih i da bi se zajamčili ta prednost i taj kontinuitet.

64 Talijanska Republika najprije prigovara tomu da je prvi tužbeni razlog neosnovan jer se članak 293. stavak 1. UFEU-a ne primjenjuje na postupak uređen člankom 218. UFEU-a. Naime, iz potonjeg članka proizlazi da se postupak predviđen u tom članku zasniva na odluci Vijeća donesenoj na temelju Komisijine „preporuke" što je, u skladu s člankom 288. UFEU-a, neobvezujući akt. Vijeće stoga raspolaže širokom ovlasti da prihvati, odbije ili izmijeni Komisijinu preporuku o pregovorima a zatim o sklapanju nekog sporazuma. Konkretno, odluka o sklapanju sporazuma uređena je člankom 218. stavkom 6. UFEU-a, u skladu s kojim Vijeće donosi tu odluku „na prijedlog pregovarača". Komisija ne intervenira u tom postupku sklapanja kao takva, nego samo kao pregovarač sporazuma. Stoga se Komisijin prijedlog u okviru navedenog postupka koji bi bio prilagođen posebnoj prirodi međunarodnih sporazuma ne može izjednačiti s prijedlogom predviđenim u članku 293. stavku 1. UFEU-a.

65 Prema mišljenju Vijeća, kao prvo, Sud je u svojoj sudskoj praksi priznao postojanje jednog formalnog i jednog materijalnog uvjeta koje Vijeće mora poštovati kada mijenja Komisijin prijedlog u smislu članka 293. stavka 1. UFEU-a.

66 Što se tiče formalnog uvjeta, kada Komisija ne prihvati izmjenu koju je predložilo Vijeće, ono je dužno odlučiti jednoglasno. Međutim, u ovom slučaju, Vijeće je ispunilo taj formalni zahtjev tako što je jednoglasno izmijenilo Komisijin prijedlog.

67 Kada je riječ o materijalnom uvjetu, Vijeće ne bi smjelo sprečavati ostvarenje zadanih ciljeva Komisijina prijedloga. Konkretno, izmjene nekog prijedloga morale bi ostati u njegovu području primjene, kako ga je definirala Komisija. To bi bio slučaj kada Vijeće poštuje Komisijine namjere i ne izmijeni ni predmet ni cilj prijedloga.

68 Vijeće ističe da je u obrazloženju svojega prijedloga iz točke 23. ove presude Komisija navela da „[k]ako bi mogla na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu nadležnost u područjima obuhvaćenima Ženevskim aktom […] i svoje funkcije u kontekstu svojih sveobuhvatnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka podrijetla, Europska unija bi trebala postati ugovorna stranka”. Također ističe da se u uvodnoj izjavi 6. pobijane odluke navodi da „[k]ako bi mogla na odgovarajući način izvršavati svoju isključivu nadležnost u područjima obuhvaćenima Ženevskim aktom i svoje funkcije u kontekstu svojih sveobuhvatnih sustava zaštite poljoprivrednih oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla, Unija bi trebala pristupiti Ženevskom aktu i postati njegova ugovorna stranka”.

69 Tako bi Vijeće ostalo unutar granica izjavljenog cilja Komisijina prijedloga. Međutim, prema mišljenju Vijeća, da taj prijedlog nije bio izmijenjen, ne bi omogućio postizanje toga cilja u dvama pogledima: s jedne strane, Unija ne bi raspolagala pravima glasa u Skupštini Posebne unije i, s druge strane, prednost oznaka zemljopisnog podrijetla koje je na temelju Lisabonskog sporazuma registriralo sedam država članica stranaka tog sporazuma otpala bi nakon što bi Unija, kao nova ugovorna stranka Posebne unije, *ex novo* registrirala oznake zemljopisnog podrijetla na temelju Ženevskog akta.

70 Kao drugo, Vijeće tvrdi da bi se prihvaćanjem Komisijina argumenta iznesenog u točki 60. ove presude, prema kojem je činjenica da je Vijeće donijelo odluku kojom je izmijenilo Komisijin prijedlog jednaka nepostojanju prijedloga, oduzela bit pravu na izmjenu koje je dodijeljeno Vijeću člankom 293. stavkom 1. UFEU-a, čime bi se ta odredba lišila svakog korisnog učinka.

71 Kao treće, Vijeće primjećuje da, protivno onomu što tvrdi Komisija, nije donijelo dvije odluke istim „formalnim aktom”, od kojih se jedna temelji na Komisijinu prijedlogu a druga ne. Predmet izmjene koju je Vijeće provelo u članku 3. pobijane odluke nije bilo ovlastiti države članice da pristupe Ženevskom aktu kako bi mogle izvršavati svoje nadležnosti, nego dati puni učinak predmetu i cilju tog prijedloga kako bi Unija mogla učinkovito djelovati unutar Skupštine Posebne unije i zaštititi interese država članica. U vezi s tim Vijeće podsjeća na to da se ovlaštenje dano državama članicama odobrava pod uvjetom „potpunog poštovanja isključive nadležnosti [Unije]”. Osim toga, kako bi se jamčilo jedinstvo međunarodnog predstavljanja Unije i njezinih država članica, Vijeće je Komisiji povjerilo predstavljanje Unije i svake države članice koja želi koristiti to ovlaštenje.

72 U tom pogledu Republika Austrija primjećuje da bi bilo besmisleno ovlaštenje država članica da pristupe Ženevskom aktu uz strogo poštovanje isključive nadležnosti Unije, a da mu pritom Unija ne pristupi. Naime, na temelju članka 4. pobijane odluke, Unija je odgovorna za osiguravanje toga da se prava i obveze Unije i država članica koje ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe izvršavaju odnosno ispunjavaju te samo Unija glasuje u Skupštini Posebne unije dok države članice koje su ratificirale Ženevski akt ili koje su mu pristupile ne izvršavaju svoje pravo glasa.

73 Kao četvrto, Vijeće smatra da je Komisijina izjava, navedena u točki 26. ove presude, prema kojoj je ona bila spremna prihvatiti da sedam država članica koje su bile članice Lisabonskog sporazuma i koje su već registrirale brojna prava intelektualnog vlasništva na temelju tog sporazuma budu ovlaštene da pristupe Ženevskom aktu u interesu Unije, važna u barem trima pogledima. Kao

prvo, tom izjavom Komisija priznaje da je ovlaštenje koje je Vijeće dalo državama članicama ili barem nekima od njih u interesu Unije. Kao drugo, Komisija prešutno prihvaća da Vijeće može dati učinak tom ovlaštenju izmjenom Komisijina prijedloga. Kao treće, Komisija priznaje da je takvo odobrenje moguće u području koje ulazi u isključivu nadležnost Unije.

74 Češka Republika i Portugalska Republika osporavaju Komisijinu tvrdnju prema kojoj bi se Lisabonski sporazum nastavio primjenjivati na sedam država članica koje su već njegove ugovorne stranke ako one ne bi pristupile Ženevskom aktu, čime bi se osigurao kontinuitet zaštite već registriranih oznaka zemljopisnog podrijetla. Naime, člankom 11. Uredbe 2019/1753 predviđala se, u dijelu koji se odnosi na prijelazne odredbe za oznake izvornosti koje potječu iz država članica koje su već registrirane na temelju Lisabonskog sporazuma, međunarodna registracija tih oznaka izvornosti u skladu sa Ženevskim aktom, pod uvjetom da je dotična država članica ratificirala Ženevski akt ili mu pristupila u skladu s ovlaštenjem iz članka 3. pobijane odluke.

b) Ocjena Suda

75 Svojim prvim tužbenim razlogom Komisija u biti tvrdi da je Vijeće, time što je izmijenilo Komisijin prijedlog uvođenjem odredbe kojom se države članice koje to žele ovlašćuje da ratificiraju Ženevski akt ili da mu pristupe, djelovalo izvan Komisijine inicijative te da je tako povrijedilo članak 218. stavak 6. i članak 293. stavak 1. UFEU-a i narušilo institucionalnu ravnotežu koja proizlazi iz članka 13. stavka 2. UEU-a.

1) Primjenjivost članka 293. stavka 1. UFEU-a

76 Uvodno valja ispitati argument na koji se poziva Talijanska Republika, prema kojem se članak 293. stavak 1. UFEU-a ne primjenjuje na odluku poput pobijane odluke koja je donesena na temelju članka 218. stavka 6. UFEU-a zbog toga što se taj članak 293. stavak 1. primjenjuje samo na donošenje akata u okviru unutarnjeg djelovanja Unije.

77 Iz samog teksta članka 293. stavka 1. UFEU-a proizlazi da, kada Vijeće na temelju Ugovorâ odlučuje na prijedlog Komisije, ono može taj prijedlog izmijeniti samo odlučujući jednoglasno, osim u slučajevima iz određenih odredaba UFEU-a navedenih u tom članku 293. stavku 1.

78 Međutim, s jedne strane, članak 218. UFEU-a ne ubraja se u te odredbe.

79 S druge strane, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 61. svojega mišljenja, članak 293. stavak 1. UFEU-a treba se primjenjivati na sve pravne akte Unije za čije donošenje Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije, neovisno o pitanju ulaze li ti akti u unutarnje djelovanje Unije ili u njezino vanjsko djelovanje. Konkretno, ništa u tekstu te odredbe ne omogućava isključivanje njezine primjenjivosti na postupak donošenja odluke koja se temelji na članku 218. stavku 6. UFEU-a, pod uvjetom da Vijeće, kada donosi takvu odluku, odlučuje na prijedlog Komisije.

80 Točno je da, u skladu s člankom 218. stavkom 6. UFEU-a, Vijeće donosi odluku o sklapanju sporazuma na prijedlog pregovarača.

81 Međutim, s obzirom na to da je Vijeće na temelju članka 218. stavka 3. UFEU-a imenovalo Komisiju kao pregovarača, ono nužno odlučuje na prijedlog Komisije kako bi donijelo tu odluku.

82 Iz toga proizlazi da je članak 293. stavak 1. UFEU-a primjenjiv kada Vijeće, odlučujući na prijedlog Komisije, donese odluku koja se temelji na članku 218. stavku 6. UFEU-a. Stoga valja odbiti argument Talijanske Republike.

2) Navodna povreda članka 293. stavka 1. UFEU-a

83 Kako bi se ocijenilo je li u ovom slučaju Vijeće povrijedilo članak 293. stavak 1. UFEU-a, valja podsjetiti na to da tu odredbu treba tumačiti u vezi s člankom 13. stavkom 2. UEU-a, prema kojem svaka institucija Unije djeluje u granicama koje su joj dodijeljene u Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima. Potonja odredba odraz je načela institucionalne ravnoteže koje obilježava institucionalnu strukturu Unije, a koje podrazumijeva da svaka institucija izvršava svoje ovlasti uz poštovanje ovlasti drugih institucija (presuda od 2. rujna 2021., EPSU/Komisija, C-928/19 P, EU:C:2021:656, t. 48. i navedena sudska praksa).

84 Osim toga, člankom 13. stavkom 2. UEU-a određuje se da institucije Unije međusobno održavaju lojalnu suradnju.

85 U vezi s tim valja istaknuti da se na temelju članka 17. stavka 2. druge rečenice UEU-a akti Unije koji nisu zakonodavni donose na temelju prijedloga Komisije ako je to predviđeno Ugovorima.

86 Kao što je navedeno u točkama 80. i 81. ove presude, iz članka 218. stavaka 3. i 6. UFEU-a proizlazi da se odluka o sklapanju predmetnog međunarodnog ugovora donosi na prijedlog Komisije kao imenovanog pregovarača.

87 Međutim, Sud je već pojasnio da se ovlast inicijative priznata Komisiji člankom 17. stavkom 2. drugom rečenicom UEU-a ne svodi na podnošenje prijedloga. Naime, na temelju te ovlasti na Komisiji je, koja, u skladu s člankom 17. stavkom 1. UEU-a, promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative, da odluči hoće li podnijeti prijedlog, i po potrebi, odredi njegov predmet, cilj i sadržaj kao i, dok god Vijeće nije odlučilo, izmijeni svoj prijedlog odnosno da ga po potrebi povuče (vidjeti u tom smislu presudu od 14. travnja 2015., Vijeće/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, t. 70. i 74.).

88 Komisijino izvršavanje njezine ovlasti inicijative tako je nerazdvojivo povezano s funkcijom promicanja općeg interesa koja joj je povjerena člankom 17. stavkom 1. UEU-a.

89 Članak 293. UFEU-a uvjetuje tu ovlast inicijative dvostrukim jamstvom.

90 S jedne strane, kao što je to istaknuto u točki 77. ove presude, člankom 293. stavkom 1. UFEU-a određuje se da, osim u slučajevima iz odredaba UFEU-a koje su tamo navedene, Vijeće, kada na temelju Ugovorâ odlučuje na prijedlog Komisije, može taj prijedlog izmijeniti samo odlučujući jednoglasno.

91 S druge strane, u skladu s člankom 293. stavkom 2. UFEU-a, sve dok Vijeće ne donese odluku, Komisija može izmijeniti svoj prijedlog u bilo koje vrijeme tijekom postupka donošenja akta Unije.

92 Člankom 293. UFEU-a tako se osigurava poštovanje načela institucionalne ravnoteže time što se odvaguju, osobito, Komisijine ovlasti na temelju članka 17. stavka 2. UEU-a i ovlasti Vijeća predviđene u članku 16. stavku 1. UEU-a, što znači, kao što je to istaknuto u točki 83. ove presude, da svaka institucija izvršava svoje ovlasti uz poštovanje ovlasti drugih institucija.

93 Iz toga osobito proizlazi da se ovlast izmjene Vijeća ne može proširiti do te mjere da mu omogući da iskrivi Komisijin prijedlog u smislu da bi to bilo prepreka ostvarenju njegovih zadanih ciljeva te bi ga stoga lišilo njegova razloga postojanja (u pogledu prijedloga zakonodavnog akta vidjeti presudu od 14. travnja 2015., Vijeće/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, t. 83.).

94 Sud je presudio da to nije slučaj kada izmjene Komisijina prijedloga koje izvrši Vijeće ne izlaze izvan predmeta tog prijedloga niti mijenjaju njegovu svrhu (vidjeti u tom smislu presude od 30. svibnja 1989., Komisija/Vijeće, 355/87, EU:C:1989:220, t. 44. i od 11. studenoga 1997., Eurotunnel i dr., C-408/95, EU:C:1997:532, t. 39.).

95 Stoga valja ispitati je li jednoglasna izmjena Komisijina prijedloga iz točke 23. ove presude koje je Vijeće izvršilo time što je unijelo odredbu kojom se države članice koje to žele ovlašćuje da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe, iskrivila predmet ili cilj tog prijedloga u smislu da bi to bilo prepreka ostvarenju njegovih zadanih ciljeva.

96 U tu svrhu valja podsjetiti na to da se predmet navedenog prijedloga sastojao od pristupanja samo Unije Ženevskom aktu i da je cilj tog prijedloga bio, kao što to proizlazi iz njegova obrazloženja iz točke 68. ove presude, omogućiti Uniji da na odgovarajući način izvršava svoju isključivu nadležnost u područjima obuhvaćenima tim aktom.

97 Međutim, u tom pogledu valja podsjetiti, kao prvo, na to da u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (e) UFEU-a Unija ima isključivu nadležnost u području zajedničke trgovinske politike. U skladu s člankom 207. stavkom 1. UFEU-a, ta politika temelji se na jedinstvenim načelima, osobito u odnosu na komercijalne aspekte intelektualnog vlasništva, i vodi se u kontekstu načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije.

98 Sud je već imao priliku pojasniti da je Ženevski akt, s jedne strane, u osnovi namijenjen olakšavanju i uređivanju trgovinske razmjene između Unije i trećih država i, s druge strane, da može imati izravne i neposredne učinke na tu trgovinu, tako da pregovori o njemu ulaze u isključivu nadležnost (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (Revidirani Lisabonski sporazum), C-389/15, EU:C:2017:798, t. 74.).

99 Kao drugo, na temelju članka 2. stavka 1. UFEU-a, kada je Ugovorima Uniji u određenom području dodijeljena isključiva nadležnost, samo Unija može donositi i usvajati pravno obvezujuće akte.

100 Tom odredbom ipak se dodaje da države članice mogu donositi i usvajati pravno obvezujuće akte u takvom području samo ako ih je Unija za to ovlastila.

101 U tom pogledu iz sudske prakse Suda proizlazi da načelo dodjele ovlasti iz članka 4. stavka 1. i članka 5. stavaka 1. i 2. UEU-a, kao i institucionalni okvir definiran u člancima 13. do 19. UEU-a, kako bi se omogućilo da Unija izvršava ovlasti koje su joj dodijeljene Ugovorima, čine posebne značajke Unije i njezina prava koje se odnosi na ustavno ustrojstvo Unije (vidjeti u tom smislu mišljenje 2/13 (Pristupanje Unije EKLJP-u) od 18. prosinca 2014., EU:C:2014:2454, t. 165.).

102 Međutim, odluka o dodjeli takve ovlasti državama članicama utječe na pravila izvršavanja ovlasti koje su Ugovori dodijelili isključivo Uniji u dijelu u kojem se njome omogućava da države članice izvršavaju ovlast koju su Ugovori dodijelili isključivo Uniji i koju bi ona u načelu trebala izvršavati sama.

103 Iz toga slijedi da takva odluka izražava precizni i alternativni politički odabir između, s jedne strane, toga da sama Unija izvršava isključivu nadležnost koju su joj Ugovori dodijelili u određenom području i, s druge strane, da Unija ovlasti države članice da izvršavaju tu nadležnost.

104 Takav odabir ulazi u Komisijinu ocjenu općeg interesa Unije kako bi se definirale najprikladnije inicijative za njegovo promicanje, koja je ocjena, kao što je to pojašnjeno u točki 88. ove presude, neraskidivo povezana s ovlašću inicijative koju članak 17. stavak 2. UEU-a povjerava toj instituciji.

105 Slijedom toga, izmjena koju izvrši Vijeće, kojom se nastoji ovlastiti države članice da izvršavaju isključivu nadležnost Unije iskrivila bi sam cilj Komisijina prijedloga kojim se izražava odabir da Unija sama izvršava tu nadležnost.

106 U ovom slučaju, Komisijinim prijedlogom upravo se omogućuje Uniji da pristupi Ženevskom aktu, koji je u biti potonjoj otvorio mogućnost da postane član Posebne unije, dok Lisabonski sporazum dopušta pristupanje samo država, te da tako sama izvršava isključivu ovlast u područjima koja ulaze u Ženevski akt. Ne samo da taj prijedlog nije predviđao ovlašćivanje država članica koje to žele da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe nego je tijekom pregovora Komisija jasno očitovala svoje protivljenje takvom općem ovlaštenju iako se, kao što to proizlazi iz izjave navedene u točki 26. ove presude, nije protivila pristupanju sedam država članica.

107 Međutim, izmjena koju je izvršilo Vijeće dovela je do donošenja članka 3. pobijane odluke kojim se države članice koje to žele ovlašćuje da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe.

108 Stoga valja zaključiti da ta izmjena iskrivljava predmet i cilj Komisijina prijedloga.

109 Protivno onomu što tvrdi Vijeće, taj zaključak ne može se dovesti u pitanje okolnošću da se ovlaštenje predviđeno u članku 3. pobijane odluke daje pod uvjetom „potpunog poštovanja isključive nadležnosti [Unije]” i da je u skladu s člankom 4. te odluke, kako bi se jamčilo jedinstvo međunarodnog predstavljanja Unije i njezinih država članica, Vijeće povjerilo Komisiji predstavljanje Unije i svake države članice koja se želi koristiti tim ovlaštenjem.

110 Naime, unatoč tomu što je pobijanom odlukom uređeno izvršavanje prava koje države članice koje su ratificirale Ženevski akt ili su mu pristupile izvode iz tog akta, uporabom tog ovlaštenja navedene države članice ipak izvršavaju, kao neovisni subjekti međunarodnog prava uz Uniju, njezinu isključivu nadležnost, čime se Unija sprečava da sama izvršava tu nadležnost.

111 Izmjenu Vijeća ne mogu opravdati ni njegovi argumenti navedeni u točkama 61. do 63. ove presude koji se odnose na nužnost osiguravanja da Unija raspolaže pravima glasa u Skupštini Posebne unije te da se zadrže prednost i kontinuitet zaštite oznaka izvornosti koje su na temelju Lisabonskog sporazuma registrirane u sedam država članica koje su već bile njegove stranke.

112 Naime, moguće poteškoće na koje bi Unija mogla naići na međunarodnom planu prilikom izvršavanja svojih isključivih nadležnosti ili posljedice tog izvršavanja na međunarodne obveze država članica ne mogu kao takve ovlastiti Vijeće da izmjeni Komisijin prijedlog do te mjere da izmijeni njegov predmet ili cilj, čime bi se povrijedila institucionalna ravnoteža čije poštovanje se osigurava člankom 293. UFEU-a.

113 Uzimajući u obzir prethodna razmatranja, valja zaključiti da je pobijana odluka donesena uz povredu članka 293. stavka 1. UFEU-a u vezi s člankom 13. stavkom 2. UEU-a, tako da prvi tužbeni razlog treba prihvatiti.

2. Drugi tužbeni razlog

114 Drugi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 2. stavka 1. UFEU-a i članka 207. UFEU-a te obveze obrazlaganja.

115 Budući da je taj razlog Komisija istaknula tek podredno i da prvi tužbeni razlog valja prihvatiti, o drugom tužbenom razlogu ne treba odlučivati.

116 S obzirom na sva prethodna razmatranja, tužbu valja prihvatiti i pobijanu odluku djelomično poništiti, u skladu s Komisijinim zahtjevom. Kada je osobito riječ o članku 4. pobijane odluke, taj članak, u skladu s glavnim zahtjevima Komisije, treba poništiti samo u dijelu u kojemu sadržava upućivanja na države članice jer su ta upućivanja odvojiva od ostatka navedenog članka.

C. Zahtjev za održavanje na snazi učinaka pobijane odluke

117 U skladu s člankom 264. prvim stavkom UFEU-a, ako je tužba osnovana, Sud proglašava pobijani akt ništavim.

118 Na temelju članka 266. prvog stavka UFEU-a, institucija čiji je akt proglašen ništavim dužna je poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi Suda.

119 S obzirom na to, u skladu s člankom 264. drugim stavkom UFEU-a, ako to smatra potrebnim, Sud može navesti koji se učinci akta koji je proglasio ništavim smatraju konačnima.

120 Tu ovlast valja primijeniti zbog pravne sigurnosti, osobito ako poništenje odluke Vijeća u okviru postupka pregovaranja i sklapanja međunarodnih sporazuma iz članka 218. UFEU-a može dovesti u pitanje Unijino sudjelovanje u predmetnom međunarodnom sporazumu ili njegovu provedbu, čak i ako Unijina nadležnost u tom pogledu ne pobuđuje sumnje (vidjeti po analogiji presudu od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (Revidirani Lisabonski sporazum), C-389/15, EU:C:2017:798, t. 81. i navedenu sudsku praksu).

121 Komisija od Suda zahtijeva da primijeni članak 264. drugi stavak UFEU-a kako bi ublažio učinke djelomičnog poništenja pobijane odluke. U tom pogledu Komisija navodi da bi iznimno mogla prihvatiti kompromis kojim se predviđa da sedam država članica koje su trenutačno stranke Lisabonskog sporazuma pristupe Ženevskom aktu kako bi se izbjegle poteškoće povezane s kontinuitetom prava. Osim toga, prema Komisijinu mišljenju, s obzirom na to da članak 4. pobijane odluke obuhvaća i druge aspekte koji se ne osporavaju kao takvi, a koji su bitni za dobru provedbu Ženevskog akta od strane Unije, bilo bi važno održati na snazi učinke tog članka do zamjene novom odredbom.

122 Slijedom toga, kao što je to istaknuto u točki 28. ove presude, Komisija od Suda zahtijeva da održi na snazi učinke poništenih dijelova pobijane odluke, osobito svaku uporabu ovlaštenja dodijeljenih na temelju članka 3. koja su države članice koje su trenutačno stranke Lisabonskog sporazuma iskoristile prije datuma presude, sve do stupanja na snagu, u razumnom vremenskom razdoblju koje nije duže od šest mjeseci od dana donošenja presude, odluke Vijeća kojom se zamjenjuje pobijana odluka.

123 Francuska vlada pridružuje se tom zahtjevu koji se prema njezinu mišljenju zasniva na postojanju važnih razloga pravne sigurnosti jer bi dovođenje u pitanje sudjelovanja država članica stranaka Lisabonskog sporazuma u Ženevskom aktu moglo imati ozbiljne negativne posljedice za nositelje oznaka izvornosti koje su te države članice registrirale na temelju Lisabonskog sporazuma.

124 Vijeće smatra da je navedeni zahtjev nedopušten jer njime Komisija zapravo želi ishoditi ne samo održavanje na snazi učinaka pobijane odluke nego izmjenu te odluke.

125 U tom pogledu valja istaknuti da Komisija svojim zahtjevom traži privremeno održavanje na snazi učinaka poništenih dijelova pobijane odluke.

126 Iako je točno da bi prihvaćanje tog zahtjeva u praksi dovelo do privremene izmjene dosega učinaka te odluke, takva posljedica inherentna je izvršavanju nadležnosti Suda koju on izvodi iz članka 264. drugog stavka UFEU-a.

127 Iz toga slijedi da je zahtjev za održavanje na snazi poništenih dijelova pobijanog akta dopušten.

128 Što se tiče merituma, valja priznati da je zadržavanje prednosti i kontinuiteta zaštite oznaka izvornosti registriranih na temelju Lisabonskog sporazuma u sedam država članica koje su već njegove stranke nužno, u skladu s načelom lojalne suradnje između Unije i država članica navedenim u članku 4. stavku 3. UEU-a, kako bi se zaštitila stečena prava koja proizlaze iz tih nacionalnih registracija.

129 Slijedom toga valja očuvati na snazi učinke poništenih dijelova pobijane odluke, samo u dijelu u kojem se oni odnose na države članice koje su na dan donošenja ove presude već iskoristile ovlaštenje predviđeno u članku 3. te odluke da ratificiraju Ženevski akt ili mu pristupe uz Uniju do stupanja na snagu, u razumnom roku koji ne prelazi šest mjeseci od toga dana, nove odluke Vijeća.

Troškovi

130 Članak 138. stavak 1. Poslovnika određuje da je stranka koja ne uspije u postupku dužna, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

131 U predmetnom slučaju, s obzirom na to da je Komisija postavila zahtjev da se Vijeću naloži snošenje troškova i da ono nije uspjelo u postupku, treba mu naložiti da, osim vlastitih, snosi i Komisijine troškove.

132 Osim toga, u skladu s člankom 140. stavkom 1. Poslovnika, države članice koje su intervenirale u postupak snose vlastite troškove.

133 Slijedom toga, Kraljevina Belgija, Češka Republika, Helenska Republika, Francuska Republika, Republika Hrvatska, Talijanska Republika, Mađarska, Kraljevina Nizozemska, Republika Austrija i Portugalska Republika snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Poništavaju se članak 3. i – u dijelu u kojem sadržava upućivanja na države članice – članak 4. Odluke Vijeća (EU) 2019/1754 od 7. listopada 2019. o pristupanju Europske unije Ženevskom aktu Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla.**

2. **Održavaju se na snazi učinci poništenih dijelova Odluke 2019/1754 samo u dijelu u kojem se oni odnose na države članice koje su na dan donošenja ove presude već koristile ovlaštenje predviđeno u članku 3. te odluke da ratificiraju Ženevski akt Lisabonskog sporazuma o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla ili mu pristupe uz Europsku uniju do stupanja na snagu, u razumnom roku koji ne prelazi šest mjeseci od toga dana, nove odluke Vijeća Europske unije.**

3. **Vijeću Europske unije nalaže se snošenje troškova.**

4. **Kraljevina Belgija, Češka Republika, Helenska Republika, Francuska Republika, Republika Hrvatska, Talijanska Republika, Mađarska, Kraljevina Nizozemska, Republika Austrija i Portugalska Republika snosit će vlastite troškove.**

Potpisi